

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr. 131

Iunie 2010

Gäfgen c. Germaniei - 22978/05

Hotărâre din 1.6.2010 [MC]

Articolul 34

Victimă

Recunoașterea de către autoritățile naționale a existenței unui tratament inuman, dar fără despăgubire și sancționare suficientă a vinovaților: *confirmarea calității de victimă*

Articolul 3

Tratament inuman

Amenințări cu violența fizică de către poliție cu scopul de a găsi un copil care a fost răpit: *violare*

Articolul 6

Procedură penală

Articolul 6-1

Proces echitabil

Utilizarea în proces a probelor obținute prin constrângere: *absența violării*

În fapt – În 2002, reclamantul a provocat moartea prin sufocare a unui băiat în vârstă de 11 ani și a ascuns corpul lângă un lac. Acesta a cerut o răscumpărare părinților copilului și a fost reținut în scurt timp, după ce a intrat în posesia

banilor. Acesta a fost condus la un comisariat, unde a fost interogat pentru a afla unde se găsește victima. În următoarea zi, crezând că copilul mai este în viață, directorul adjunct de poliție a ordonat unuia dintre subordonații săi să amenințe reclamantul cu aplicarea violenței fizice și, în caz de necesitate, să aplice actele de violență, cu scopul de a-l face să mărturisească unde se afla copilul. Conformându-se acestui ordin, polițistul a amenințat reclamantul cu provocarea unor suferințe intense, de către o persoană special instruită în acest scop. Mai târziu, în fața unor asemenea amenințări, reclamantul a mărturisit unde a ascuns cadavrul victimei. Poliția l-a însoțit la locul faptei, unde a descoperit corpul și alte elemente de probă incriminante, cum ar fi urmele lăsate de pneurile mașinii reclamantului. În cadrul procedurii penale ulterioare, tribunalul regional a hotărât că mărturisirile făcute în timpul anchetei nu puteau fi utilizate în calitate de probă pentru că au fost obținute prin constrângere, cu încălcarea articolului 3 din Convenția europeană. În proces, reclamantul a mărturisit din nou că a comis omorul. Constatările tribunalului s-au bazat pe mărturisirile acestuia și pe alte probe, inclusiv cele obținute ca urmare a declarațiilor extorcate reclamantului în cursul anchetei. Reclamantul a fost condamnat la reclusiune pe viață și recursurile sale ulterioare au fost respinse, Curtea Constituțională Federală recunoscând totuși că extorcarea mărturisirilor constituie o metodă de interogatoriu interzisă atât în dreptul intern, cât și în temeiul Convenției. În 2004, cei doi funcționari care au fost implicați în amenințările la adresa reclamantului au fost recunoscuți vinovați pentru constrângere și incitare la constrângere în exercitarea funcțiilor și le-au fost aplicate amenzi, condiționat, respectiv de 60 EUR pe zi timp de 60 de zile și de 120 EUR pe zi timp de 90 de zile. În 2005, reclamantul a solicitat asistența juridică în scopul de a intenta o acțiune în răspundere administrativă pentru traumatismul care i l-au cauzat metodele de interogatoriu utilizate de poliție. Instanțele de judecată i-au respins cererile, însă Curtea Constituțională Federală a anulat aceste decizii în 2008. La data hotărârii Curții Europene, procedura, care a trimisă la rejudecare în fața tribunalului regional, încă era pendinte.

În drept – Articolul 34: Autoritățile naționale au recunoscut, atât în procedura penală intentată împotriva reclamantului, cât și prin condamnarea ulterioară a poliștilor, că a avut loc violarea Convenției. Trebuie totuși de analizat dacă acestea au acordat reclamantului o reparație adecvată și suficientă pentru încălcarea suportată. Deși ancheta și urmărirea penală intentată împotriva funcționarilor de poliție și care au durat aproximativ doi ani și trei luni, au fost suficient de prompte și diligente, acești funcționari au fost condamnați condiționat, la amenzi foarte modeste, instanțele naționale au luat în considerare un anumit număr de circumstanțe atenuante, cum ar fi necesitatea urgentă de a salva viața victimei. Cu siguranță, cauza reclamantului nu este comparabilă cu alte cauze în care agenții statului aplică acte de brutalitate arbitrară totuși o condamnare la amenzi cvasi-simbolice, condiționat, nu poate fi considerată o reacție adecvată la o încălcare a articolului 3. O asemenea sancționare, în mod vădit disproporționată în raport cu o violare a unui din drepturile esențiale din Convenție, nu are efectul disuasiv necesar, pentru a preveni alte încălcări a acestui drept în situații dificile care ar putea apărea în viitor. În plus, cu toate că cei doi funcționari de poliție au fost mai întâi ambii transferați la posturi care nu implicau participarea directă la investigarea infracțiunilor, unul dintre aceștia ulterior a fost desemnat șef de serviciu, astfel apare întrebarea dacă reacția autorităților a fost într-adevăr pe măsura gravității pe care o reprezintă violarea articolului 3. În sfârșit, referitor la procedura de indemnizare, cererea de asistență juridică a reclamantului se află pe rol de mai mult de trei ani și nicio ședință nu a avut loc și nicio hotărâre nu a fost emisă asupra fondului plângerii. În aceste condiții, faptul că instanțele naționale nu s-au pronunțat asupra fondului cererii de indemnizare formulată de reclamant cu celeritatea cerută, ridică dubii serioase privind caracterul efectiv a acestei acțiuni. În concluzie, Curtea consideră

că, diferitele măsuri întreprinse de autoritățile naționale nu au satisfăcut pe deplin condiția de redresare așa cum este stabilită în jurisprudență și, în consecință, reclamantul se poate pretinde victimă a unei violări a dreptului său garantat de Convenție.

Concluzie: confirmarea calității de victimă (unsprezece voturi contra șase).

Articolul 3: Nu există controversă între părți referitor la faptul că poliția a amenințat reclamantul cu suferințe intolerabile pe care le va provoca o persoană, special instruită în acest sens, dacă acesta va refuza să mărturisească unde se află victima. Directorul adjunct de poliție ordonând subordonaților în nenumărate rânduri să amenințe reclamantul sau, în caz de necesitate, să recurgă la forță împotriva lui, nu putem considera acest ordin ca fiind un act spontan, dar un act premeditat și deliberat. Interogatoriul, sub amenințarea cu rele tratamente, a durat aproximativ 10 minute într-o atmosferă de tensiune sporită și cu o puternică încărcătură emoțională, funcționarii de poliție crezând că victima mai putea fi salvată. Reclamantul era pus în cătușe și se afla deci într-o stare de vulnerabilitate, astfel încât amenințările în adresa sa ar fi trebuit să-i provoace frică, anxietate și suferințe psihice considerabile. În pofida motivelor polițiștilor, Curtea reiterează că nu se poate recurge la tortură sau tratamente inumane sau degradante, chiar dacă viața unui individ este în pericol. În concluzie, metoda interogatoriului la care a fost supus reclamantul a fost suficient de gravă pentru a fi calificată tratament inuman interzis de articolul 3.

Concluzie: violare (unsprezece voturi contra șase).

Articolul 6: Utilizarea elementelor de probă obținute prin metode contrare articolului 3 ridică grave semne de întrebare privind echitatea procedurii penale. Curtea trebuie deci să analizeze dacă, în ansamblul său, procedura intentată împotriva reclamantului a fost lipsită de echitate din cauza utilizării acestor probe. La deschiderea procesului, reclamantul a fost informat că declarațiile sale anterioare nu vor fi considerate ca probe deoarece au fost obținute prin constrângere. Totuși, acesta a mărturisit încă o dată crima în cursul procesului, subliniind că a mărturisit de bună voie din cauza remușcărilor și pentru a-și asuma responsabilitatea pentru actele pe care le-a comis. Curtea nu are, prin urmare niciun motiv de a presupune că reclamantul nu ar fi mărturisit dacă instanțele naționale au decis la deschiderea procesului să anuleze probele litigioase. Având în vedere aceste considerații, Curtea concludă că, în circumstanțele cauzei reclamantului, neexcluderea de către instanțele naționale a probelor obținute urmare a mărturisirilor extorcate prin intermediul unui tratament inuman nu a avut incidență asupra verdictului de vinovăție, nici asupra pedepsei pronunțate împotriva reclamantului, nici asupra echității globale a procesului.

Conclusion : absența violării (unsprezece voturi contra șase).

Articolul 41 : nu a fost formulată nicio cerere cu titlu de daune.

© Consiliul European/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului European (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a

Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reprodusă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.